

Tandvårdsstöd

Alla vuxna som bor och är folkbokförda i Sverige samt anslutna till svensk försäkringskassa har rätt till statligt tandvårdsstöd. Stödet administreras av Försäkringskassan (gulmarkerade). Barn och ungdomar i Västra Götaland har kostnadsfri tandvård upp till och med 23 år. Barn- och ungdomstandvård och övriga tandvårdsstöd för vuxna administreras via regionen (blåmarkerade).

Informationsvägar: www.tlv.se - www.forsakringskassan.se - www.socialstyrelsen.se
www.1177.se - www.vgregion.se

Statligt tandvårdsstöd som administreras av Försäkringskassan

ATB

Allmänt tandvårdsbidrag

Allmänt tandvårdsbidrag, ATB utgår till alla vuxna den första juli varje år. Bidragets storlek beror på åldern:

300 kr per år till personer 30-64 år

600 kr per år till personer 23-29 år och från 65 år

Bidraget kan sparas i högst två år och man väljer själv när man vill använda bidraget. När man använder sitt ATB gör tandläkaren eller tandhygienisten avdrag från räkningen. ATB kan användas som delbetalning vid tecknande av Frisktandvårdsavtal.

H

Högekostnadsskydd inom det statliga tandvårdsstödet

Inom tandvården råder fri prissättning. Folk tandvårdens prislistor beslutas av regionfullmäktige. Inom vuxentandvård finns ett högekostnadsskydd baserat på en statligt fastlagd referensprislista.

Högekostnadsskyddet börjar gälla när en patient fått tandvårdsåtgärder utförda som sammanlagt har ett referenspris som överstiger 3 000 kr.

Efter detta får man ersättning för:

50 % av kostnader med ett referenspris mellan 3 000 och 15 000 kr. 85 % av kostnader med ett referenspris som överstiger 15 000 kr. En behandlingsperiod omfattar 12 månader.

Detaljerade förutsättningar, krav och tillämpning regleras i föreskrift om statligt tandvårdsstöd HSLF-FS 2020:28.

STB

Särskilt tandvårdsbidrag

Särskilt tandvårdsbidrag, STB, riktar sig till den som har en sjukdom eller funktionsnedsättning som medför risk för försämrad tandhälsa. Bidraget är 600 kr per halvår och kan ej sparas. Bidraget får användas som betalning till specificerade åtgärder samt användas som delbetalning vid tecknande av frisktandvårdsavtal.

I de flesta fall krävs ett läkarintyg som anger att man tillhör någon av de grupper som har rätt till ersättning. Intyget uppvisas för tandläkaren eller tandhygienisten.

Kriterier för rätt till STB

1. Muntorrhet på grund av långvarig läkemedelsbehandling
2. Muntorrhet på grund av strålbehandling i öron-, näs-, mun- eller halsregionen
3. Sjögrens syndrom
4. KOL, kronisk obstruktiv lungsjukdom och har ordinerats syrgas eller näringsdryck
5. Cystisk fibros
6. Ulcerös kolit
7. Crohns sjukdom
8. Tarmsvikt
9. Frätskador på tänderna och anorexia nervosa, bulimia nervosa eller gastroesofageal refluxsjukdom
10. Svårinställd diabetes
11. Dialysbehandling
12. Immunosupprimerad på grund av läkemedelsbehandling
13. Organtransplantation

Södersjukhuset **LÄKARNYTIG**
För tandvård och behandling av
tandvårdssjukdomar enligt 1 kap. 1 § SFS 2012:16
(enligt tandvårdslagen)

1. Patientuppgifter

2. Sjukdom eller behandlingsbehandling

3. Kompletterande information

4. Sjukvårdsuppgifter (omgående)

SOSFS 2012:16
Läkarintyg krävs

Särskilt tandvårdsbidrag, STB, får användas för betalning av följande tandvårdsåtgärder: 101, 103, 111, 112, 113, 114, 161, 162, 201, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 311, 312, 313, 314, 321, 341, 342, 343. (HSLF-FS 2017:39).

Detaljerade förutsättningar, krav och tillämpning regleras i föreskrift om statligt tandvårdsstöd SOSFS 2012:16.

Regionens tandvårdsstöd

B

Barn- och ungdomstandvård och unga vuxna

Alla barn, ungdomar och unga vuxna som är skrivna i Västra Götaland har rätt till avgiftsfri tandvård till och med det kalenderår de fyller 23 år.

Vården omfattar all odontologiskt indicerad tandvård, även specialisttandvård om denna bedöms nödvändig. Specialisttandvård ska utföras av Folk tandvården.

Patienten kan välja vårdgivare fritt inom folktandvård eller privattandvård.

K

Käkkirurgi

För viss tandvård vid käkkirurgisk klinik är avgifterna de samma som inom den öppna hälso- och sjukvården och avgiften räknas in i högkostnadsskyddet för öppenvård. Personer som fyllt 85 år, betalar igen patientavgift.

För annan tandvård, bland annat borttagande av visdomständer, gäller Folk tandvårdens prislista.

Särskilt tandvårdsstöd N-, F-, S-tandvård

Personer som fyllt 85 år, och som är berättigade till särskilt tandvårdsstöd, betalar ingen patientavgift. Mer information av N-, F-, S-tandvård finns på 1177.se. Särskilt tandvårdsstöd administreras av Tandvårdssamordning Koncernkontoret Västra Götaland.

N

Nödvändig tandvård (N-Tandvård) och munhälsobedömning

Personer med intyg om N-tandvård har rätt till en årlig munhälsobedömning och nödvändig tandvård. Rätt till intyg om N-tandvård har personer som:

1. Bor i särskilt boende med dagligt behov av stöd och hjälp med personlig vård/omvårdnad. OBS! Personer som är medboende/parboende eller har boendet av trygghetsskäl är inte berättigade till N-tandvårdsintyg, utan bedöms som ”Bor i eget boende ” enligt nedan.

2. Bor i eget boende med dagligt behov av stöd och hjälp med personlig vård och som vårdas av hemtjänst och/eller hemsjukvård. Nedsättning inom livsområdet personlig vård ska bedömas som svår. Här avses personer med små förbättringsutsikter och därför berörs inte de med enbart behov av dagliga injektioner eller omläggningar, inte heller de med tillfälligt behov av sjukvård eller sjukhusvistelse. Stödinsatser från anhörig/närstående ska räknas med i bedömningen.

Personer som har kommunalt hemvårdsbidrag bedöms som personerna ovan.

De personer som är berättigade utifrån sina behov men som tackar nej till insats då de saknar sjukdomsinsikt har också rätt till N-tandvårdsintyg.

3. Har beslut om insatser enligt LSS, samt ha pågående insats – Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade.

4. Har kroniska psykiska eller fysiska funktionsnedsättningar. Personer med psykisk funktionsnedsättning* saknar ibland sjukdomsinsikt och kännedom om rätten till N-tandvårdsintyg. Ofta ser dock socialtjänst, sjukvård och anhöriga behovet. Då kan N-tandvårdsintyg utfärdas av kommunen. I de fall kommunal insats saknas kan sjukvården identifiera behov, utfärda underlag som styrker funktionsnedsättningen och ansöka om N-tandvårdsintyg. Tandvårdssamordning Koncernkontoret fattar beslut utifrån underlaget.

Personer med fysisk funktionsnedsättning med dagligt behov av stöd och hjälp med personlig vård och som inte har kommunala insatser utan får stöd av anhöriga, närstående med flera, kan ha rätt till N-tandvårdsintyg. Sjukvården identifierar behov, utfärdar underlag som styrker funktionsnedsättningen och ansöker om N-tandvårdsintyg. Tandvårdssamordning Koncernkontoret fattar beslut utifrån underlaget.

Personer som har omfattande assistansersättning via försäkringskassan har rätt till N-tandvård.

*psykisk funktionsnedsättning: vid psykosjukdom eller tillstånd med symtom där sjukdomsinsikt saknas eller är nedsatt. Symtom kan innebära isolering, svårt att ta egna initiativ, svår ångest, vanföreställningar, paranoida tankar, svårighet att klara rutiner i det dagliga livet såsom personlig hygien, regelbundna måltider, betala räkningar, sköta sin bostad.

Hur ska personer med demensdiagnos bedömas

Om demensdiagnos finns ska N-tandvårdsintyg utfärdas.

Personer med demensdiagnos tappar ofta sin tandvårdskontakt. Munhälsan riskerar att snabbt försämrans. Ett N-tandvårdsintyg förbättrar möjligheten till tidiga förebyggande insatser. Det går inte att bota en demenssjukdom och att etablera en tandvårdskontakt tidigt då kognitiva funktioner är mindre påverkade ger en stor vinst för individen.

Personal inom kommunal verksamhet ska identifiera och utfärda underlag för de personer som kan vara berättigade till ”intyg om nödvändig tandvård”. När detta underlag godkänts av Tandvårdssamordning Koncernkontoret utfärdar de ett intyg som ger patienten rätt till nödvändig tandvård, N-tandvård. Vanligtvis är det sjuksköterskor, distriktssköterskor, LSS-handläggare eller biståndsbedömare som utfärdar underlag för intyg. Det finns också möjlighet att göra en privat ansökan av ”Intyg om nödvändig tandvård” i de fall kommunal kontakt saknas. Läkarintyg krävs vid privat ansökan.

Munhälsobedömning

Uppsökande verksamhet innefattar en årlig munhälsobedömning samt utbildning av vård- och omsorgspersonal. Regionen svarar för den uppsökande verksamheten. Munhälsobedömningen är avgiftsfri och utförs av en tandhygienist. Syftet är att bedöma i vilken utsträckning det finns behov av stöd och hjälp med daglig munvård samt att ge personalen praktiska råd och tips i munvårdsarbetet. Vid munhälsobedömningen kontrolleras också om det finns behov av tandvård.

Munhälsobedömningen ersätter inte de regelbundna undersökningarna hos tandhygienist och tandläkare på klinik eller mottagning.

Nödvändig tandvård

All tandvårdsbehandling sker till samma avgift som inom den öppna hälso- och sjukvården och avgiften räknas in i högkostnadsskyddet för öppenvård. Fritt val av tandläkare eller tandhygienist gäller. Förhandsbedömning krävs vid större behandlingar.

S

Tandvård som led i en sjukdomsbehandling under begränsad tid

Det finns olika tillstånd där man kan få viss tandvård med avgift som inom den öppna hälso- och sjukvården och avgiften räknas in i högkostnadsskyddet för öppenvård. Vilken tandvård som kan ingå är olika inom de olika grupperna. Läkarityg/remiss krävs i de flesta fall. Tandläkare gör en förhandsbedömning av planerad vård därefter fattar Tandvårdssamordning Koncernkontoret beslut om vården ska ersättas.

Du kan ha rätt till S-tandvård vid

1. Medfödd missbildning i käke eller ansikte
2. Defekt i käkområde på grund av sjukdom
3. Epilepsi som orsakat tandskada i samband med anfall
4. Infektionssanering inför operation eller medicinsk behandling där fullständig infektionsfrihet är ett medicinskt krav
5. Förändringar i munslemhinnan på grund av sjukdom, medicinering eller nedsatt immunförsvar
6. Allvarlig infektion i munhåla som påverkar allmäntillstånd eller grundsjukdom
7. Inför strålbehandling mot huvud- och halsregion
8. Svåra smärtor i käke eller ansikte under lång tid – endast utredning
9. Sömnapné – allvarlig
10. Extrem tandvårdsrädsla – endast behandling av fobin
11. Byte av tandfyllning – avvikande reaktion mot dentala material
12. Byte av tandfyllning – led i en medicinsk behandling
13. Frätskador som orsakats av anorexia nervosa, bulimia nervosa eller gastroesofageal refluxsjukdom
14. Hjälpmedel

Mer information och tillämpning av N-tandvård, F-tandvård, S-tandvård, finns på 1177.se

Övrig tandvård som regionen ansvarar för:

Asylsökande

Barn under 18 år ska erbjudas samma hälso- och sjukvård och tandvård som folkbokförda barn.

Vuxna över 18 år ska erbjudas akut sjukvård och tandvård, sjukvård och *tandvård som inte kan anstå*, förlossningsvård, mödrahälsovård, vård vid abort, preventivmedelsrådgivning och vård och åtgärder enligt Smittskyddslagen.

Mer information om regionens riktlinjer finns på Tandvårdssamordning Koncernkontoret.

Sammanställning och uppdatering utförd av:
Centrum för äldre tandvård
Folktandvården Västra Götaland

Reviderad: 2021-02